

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem (RP 19/2023 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Kommunikationsutskottet (KoUB 5/2023 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om driftskompatibilitet för elektroniska vägtullsystem (887/2021), 2 § 1 punkten, 9 § 2 och 4 mom., 12 § 3 mom., 14 § 2 mom., 26 och 27 § samt 30 § 4 mom., samt *fogas* till lagen en ny 1 a §, till 2 § nya 12–19 punkter, till lagen en ny 2 a §, till 22 § ett nytt 5 mom., till 23 § ett nytt 4 mom., till 25 § ett nytt 4 mom. samt till lagen nya 27 a—27 c § och en ny bilaga I och en ny bilaga II som följer:

1 a §

Dataskydd

Personuppgifter som behandlas i enlighet med denna lag får användas endast för att

- 1) identifiera personer som misstänks ha brutit mot skyldigheten att betala vägavgifter,
- 2) säkerställa att avgiftsupptagaren uppfyller sina skyldigheter gentemot skattemyndigheterna,
- 3) identifiera det fordon och den ägare eller innehavare av det fordon för vilket en underlåtenhet att betala vägavgift har fastställts.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, ska de personuppgifter som behandlas i enlighet med denna lag raderas senast två år från det att uppgifterna samlades in.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på behandlingen av personuppgifter vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), dataskyddslagen (1050/2018), lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018) och lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) *färdvägsdeklaration* en uppgift till en avgiftsupptagare som bekräftar att ett fordon befinner sig i ett EETS-område, i ett format som leverantören av vägtulltjänster och avgiftsupptagaren har kommit överens om,

12) *huvudsaklig tjänsteleverantör* en leverantör av vägtulltjänster som har skyldighet att underteckna avtal med alla intresserade användare eller andra motsvarande särskilda skyldigheter eller har särskild ersättning, ett garanterat långtidskontrakt eller någon annan motsvarande särskild rättighet, och vars rättigheter och skyldigheter skiljer sig från de rättigheter och skyldigheter som andra tjänsteleverantörer har,

13) *ackreditering* förfarande som definieras och handhas av avgiftsupptagaren och som EETS-leverantörer måste genomgå innan de får tillstånd att tillhandahålla EETS-tjänster i ett EETS-område,

14) *EETS-kompatibelt system* de delar av ett elektroniskt vägtullsystem som behövs för integrationen av EETS-leverantörer i systemet och för driften av EETS,

15) *vägtull* eller *vägavgift* en avgift som en väganvändare måste betala för att få trafikera en viss väg, ett vägnät eller en bro, en tunnel, en färja eller någon annan motsvarande konstruktion,

16) *underlåtenhet att betala vägavgift* en överträdelse som består av att en väganvändare underlåter att betala en vägavgift i en medlemsstat,

17) *fordon* motorfordon eller ledade fordonskombinationer som är avsedda för eller som används för person- eller godstransport på väg,

18) *registreringsmedlemsstat* den medlemsstat där det fordon för vilket vägavgiften ska betalas är registrerat,

19) *innehavare av fordonet* innehavare som avses i 2 § 15 punkten i fordonslagen (82/2021).

2 a §

Vägtulltjänster

Med vägtulltjänst avses en tjänst som gör det möjligt för användare att använda ett fordon inom ett eller flera EETS-områden inom ramen för ett och samma kontrakt och vid behov med en och samma fordonsutrustning.

Vägtulltjänsterna inbegriper att

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

- 1) vid behov tillhandahålla en anpassad fordonsutrustning till användare och bibehålla dess funktionalitet,
- 2) garantera att avgiftsupptagaren får betalning för den vägtull som användaren är skyldig att betala,
- 3) tillhandahålla användaren de verktyg genom vilka betalningen ska ske eller acceptera ett befintligt betalningssätt,
- 4) ta ut vägtullen från användaren,
- 5) sköta kundkontaktarna med användaren,
- 6) genomföra och följa säkerhets- och integritetspolicyer för vägtullsystemen.

9 §

Avgiftsupptagares skyldigheter för säkerställande av vägtullsystemets kompatibilitet

Med utsedd avgiftsupptagare avses en offentlig eller privat enhet som har utsetts till avgiftsupptagare i ett framtida EETS-område. När ett elektroniskt vägtullsystem inrättas ska den utsedda avgiftsupptagaren på sin webbplats offentliggöra EETS-områdesdeklarationen i så god tid innan det nya EETS-området tas i drift att EETS-leverantörer kan ackrediteras senast en månad innan det nya systemet tas i drift.

Innan det elektroniska vägtullsystemet ändras väsentligt ska den utsedda avgiftsupptagaren, utöver vad som föreskrivs i 1 mom., i EETS-områdesdeklarationen fastställa och offentliggöra en detaljerad plan av den förnyade bedömningen av huruvida driftskompatibilitetskomponenter tillhörande EETS-leverantörer som redan ackrediterats för systemet innan det ändrades väsentligt överensstämmer med specifikationerna och lämpar sig för användning. Planen ska medge att berörda EETS-leverantörer kan få förnyad ackreditering senast en månad innan det ändrade systemet tas i drift. Avgiftsupptagaren ska iaktta planen. Som väsentlig ändring av ett elektroniskt vägtullsystem betraktas sådana ändringar som kräver förnyad ackreditering, såsom omprogrammering eller anpassning av gränssnitten för back office-system eller andra motsvarande ändringar i sådana driftskompatibilitetskomponenter tillhörande EETS-leverantörer som är i drift.

12 §

Avgiftsupptagares tjänsteersättning till EETS-leverantörer

Om det i EETS-området finns en huvudsaklig tjänsteleverantör, ska den metod som används för att fastställa tjänsteersättningen till EETS-leverantörer följa samma struktur som ersättningen för jämförbara tjänster som tillhandahålls av den huvudsakliga tjänsteleverantören. Beloppet av tjänsteersättningen till EETS-leverantören får skilja sig från ersättningen till den huvudsakliga tjänsteleverantören om

- 1) den huvudsakliga tjänsteleverantören orsakas kostnader för sådana särskilda krav och skyldigheter som inte åligger EETS-leverantören, och

Riksdagens svar RSV 25/2023 rd

2) det från EETS-leverantörens ersättning ska dras av de fasta avgifter som avgiftsupptagaren tar ut baserat på de ackrediteringskostnader och övriga kostnader som det medför för avgiftsupptagaren att tillhandahålla, driva och underhålla ett EETS-kompatibelt system på sitt vägtullområde, och dessa kostnader inte ingår i vägtullen.

14 §

Vägtullar

Om den av EETS-leverantören använda och på fordonrelaterade uppgifter grundade fordonsklassificering för fastställande av vägtullstaxan, i enlighet med vilken vägtullar beräknas på grundval av tullkontextdata, avviker från den som avgiftsupptagaren använder ska avgiftsupptagarens klassificering tillämpas, om det inte kan påvisas att den är felaktig.

22 §

Register över EETS-områden

Transport- och kommunikationsverket ska se till att uppgifterna i registret är uppdaterade och korrekta.

23 §

Register över EETS-leverantörer

Transport- och kommunikationsverket ska se till att uppgifterna i registret är uppdaterade och korrekta.

25 §

Tillsynsmyndighetens rättigheter och skyldigheter

Transport- och kommunikationsverket kan inte hållas ansvarigt för handlingar som utförs av en EETS-leverantör som anges i det register som avses i 23 §.

26 §

Pilotsystem för vägtullar

Transport- och kommunikationsverket kan i försökssyfte inom ett EETS-område temporärt och parallellt med det EETS-kompatibla systemet tillåta ett pilotsystem för vägtullar som inne-

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

fattar ny teknik eller nya metoder som avviker från de krav som anges i denna lag, i EETS-genomförandeförordningen eller i den delegerade EETS-förordningen.

För att inleda ett pilotsystem för väg tullar ska Transport- och kommunikationsverket begära tillstånd av Europeiska kommissionen.

27 §

Informationsutbyte mellan medlemsstaterna om underlåtenhet att betala vägavgift

Transport- och kommunikationsverket är den nationella kontaktpunkt enligt artikel 23.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/520 om driftskompatibilitet mellan elektroniska vägtullsystem och underlättande av gränsöverskridande informationsutbyte om underlåtenhet att betala vägavgifter i unionen, nedan *EETS-direktivet*, som utsetts för gränsöverskridande utbyte av fordonsregistreringsuppgifter.

Transport- och kommunikationsverket ska ge de nationella kontaktpunkterna i de övriga medlemsstaterna de obligatoriska uppgifterna till följd av automatisk sökning enligt bilaga I om fordon och deras ägare och innehavare för identifiering av fordonet och ägaren eller innehavaren vid underlåtenhet att betala vägavgift. Vid informationsutbytet ska det europeiska informationssystemet avseende fordon och körkort användas. Med automatisk sökning avses ett förfarande för tillgång online för att söka i databaser i en, fler än en eller samtliga EU-medlemsstater.

Transport- och kommunikationsverket ska använda det fullständiga registreringsnumret när en automatisk sökning utförs i form av en utgående förfrågan. Automatiska sökningar ska utföras i enlighet med bilaga I och kapitel 3 punkterna 2 och 3 i bilagan till rådets beslut 2008/616/RIF om genomförande av beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet. De uppgifter som erhållits ska användas för att fastställa vem som är ansvarig för att betala avgiften i fråga.

27 a §

Informationsbrev om underlåtenhet att betala vägavgift

Om det till följd av en underlåtenhet att betala vägavgift fattas beslut om att ett uppföljningsförfarande ska inledas, ska ägaren, innehavaren av fordonet eller den på annat sätt identifierade person som misstänks för underlåtenhet att betala vägavgift informeras. Informationsbrevet ska innehålla information om vilket slags underlåtenhet att betala vägavgift som avses, ort, datum och tidpunkt för underlåtenheten att betala vägavgift, vilka bestämmelser som överträtts, rätten att överklaga och rätten till tillgång till information, påföljderna för underlåtenheten att betala vägavgift och i tillämpliga fall uppgifter om den utrustning som har använts för att upptäcka underlåtenheten att betala vägavgiften. Informationsbrevet ska utformas utifrån mallen i bilaga II.

Informationsbrevet ska avfattas på det språk som registreringsbeviset för fordonet är avfattat på, om detta är känt. Om detta inte är känt, ska informationsbrevet avfattas på något av de officiella språken i den medlemsstat där det fordon för vilket vägavgiften ska betalas är registrerat.

Den person som avses i 1 mom. har rätt att utan onödigt dröjsmål få information om vilka registrerade personuppgifter enligt bilaga I som skickats till den medlemsstat där underlåtenheten att betala vägavgift ägde rum, vilken behörig myndighet i medlemsstaten som begärt informationen och om datum för begäran.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

27 b §

Uppföljningsförfaranden för enheter som tar ut vägavgifter

Uppgifter som erhållits genom förfarandet enligt 27 § 2 och 3 mom. får lämnas till den enhet som ansvarar för att ta ut obetalda vägavgifter endast om

- 1) de överförda uppgifterna är begränsade till vad denna enhet behöver för att erhålla den vägavgift som ska betalas,
- 2) det förfarande som följer av underlåtenhet att betala vägavgift överensstämmer med 27 a §,
- 3) den berörda enheten ansvarar för att genomföra det förfarande som föreskrivs i 27 a §,
- 4) fullgörandet av det betalningsåläggande som utfärdats av den berörda enheten betyder att underlåtenheten att betala vägavgift har åtgärdats.

De uppgifter som lämnas till den enhet som ansvarar för att ta ut obetalda vägavgifter får användas enbart för att driva in vägavgiften och de ska raderas omedelbart efter det att avgiften har betalats. Om underlåtenheten att betala fortsätter ska uppgifterna raderas senast två år efter överföringen av uppgifter.

27 c §

Rapportering till Europeiska kommissionen

Transport- och kommunikationsverket ska skicka in fullständiga rapporter enligt artikel 26 i EETS-direktivet till Europeiska kommissionen.

30 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

EETS-leverantörer får till och med den 31 december 2027 förse användare av sådana lätta fordon vars största tillåtna massa inte överstiger 3,5 ton med sådan fordonsutrustning som lämpar sig för användning med endast 5,8 gigahertz mikrovågsteknik, för användning i EETS-områden som inte kräver satellitbaserad positionsbestämning eller mobilkommunikationsteknik.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Bilaga 1

Uppgifter som är nödvändiga för att göra den automatiska sökning som avses i 27 § 2 mom.

Typ av uppgift	O/V ^(a)	Anmärkningar
Uppgifter om fordon	O	
Registreringsmedlemsstat	O	
Registreringsnummer	O	(A ^(b))
Uppgifter om underlåtenheten att betala vägavgift	O	
Medlemsstat på vars territorium en underlåtenhet att betala vägavgift ägde rum	O	
Händelsens referensdatum	O	
Händelsens referenstidpunkt	O	

- a. O = obligatorisk när den finns i ett nationellt register, V = valfri.
- b. Harmoniserad unionskod, se rådets direktiv 1999/37/EG av den 29 april 1999 om registreringsbevis för fordon (EGT L 138, 1.6.1999, s. 57).

Uppgifter som lämnas till följd av automatisk sökning enligt 27 § 2 mom.

Del I Uppgifter om fordon

Typ av uppgift	O/V ^(a)	Anmärkningar
Registreringsnummer	O	
Chassinummer/fordonets identifieringsnummer (VIN)	O	
Registreringsmedlemsstat	O	
Märke	O	(D.1 ^(b)), t.ex. Ford, Opel, Renault
Fordonets modell	O	(D.3), t.ex. Focus, Astra, Megane
EU-kategorikod	O	(J), t.ex. mopeder, motorcyklar, bilar
Euro-utsläppsklass	O	t.ex. Euro 4, Euro 6
Koldioxidutsläppsklass	V	tillämpligt på tunga fordon vars största tillåtna massa överstiger 3,5 ton

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Datum för omklassificering	V	tillämpligt på tunga fordon vars största tillåtna massa överstiger 3,5 ton
Koldioxid uttryckt i g/tkm	V	tillämpligt på tunga fordon vars största tillåtna massa överstiger 3,5 ton
Fordonets högsta tekniskt tillåtna lastade vikt	O	

- a. O = obligatorisk när den finns i ett nationellt register, V = valfri.
b. Harmoniserad unionskod, se direktiv 1999/37/EG

Del II Uppgifter om fordonsägare eller fordonsinnehavare

Typ av uppgift	O/V ^(a)	Anmärkningar
Uppgifter om fordonsinnehavare		(C.1 ^(b)) Uppgifterna avser innehavaren av det berörda registreringsbeviset.
Registrerad innehavares (företags)namn	O	(C.1.1) Separata fält ska användas för efternamn, infix, titlar osv., och namnet ska kommuniceras i utskriftsvänligt format.
Förnamn	O	(C.1.2) Separata fält ska användas för förnamn och initialer, och namnet ska kommuniceras i utskriftsvänligt format.
Adress	O	(C.1.3) Separata fält ska användas för gata, husnummer och annex, postnummer, bostadsort, boplatsskylt osv., och adressen ska kommuniceras i utskriftsvänligt format.
Kön	V	Man, kvinna
Födelsedatum	O	
Rättslig enhet	O	Enskild person, förening, bolag, företag m.m.
Födelseort	V	
ID-nummer	V	Ett nummer som entydigt identifierar personen eller företaget.
Uppgifter om fordonsägaren		(C.2) Uppgifterna avser fordonsnets ägare.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Ägarens (företagets) namn	O	(C.2.1)
Förnamn	O	(C.2.2)
Adress	O	(C.2.3)
Kön	V	Man, kvinna
Födelsedatum	O	
Rättslig enhet	O	Enskild person, förening, bolag, företag m.m.
Födelseort	V	
ID-nummer	V	Ett nummer som entydigt identifierar personen eller företaget.
		För skrotade fordon, stulna fordon eller registreringsskyltar eller inaktuell fordonsregistrering ska inga uppgifter om ägare eller innehavare anges. I stället ska meddelandet "Information saknas" skickas.

- a. O = obligatorisk när den finns i ett nationellt register, V = valfri.
- b. Harmoniserad unionskod, se direktiv 1999/37/EG

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Bilaga II

Mall för informationsbrevet enligt 27 a § om uppföljningsförfaranden som inleds avseende underlåtenheten att betala vägavgift

[Försättsblad]

...
...

[Avsändarens namn, adress och telefonnummer]

...
...

[Adressatens namn och adress]

INFORMATIONSBREV

om den underlåtenhet att betala vägavgift som konstaterats i ...

[namn på den medlemsstat på vars territorium en underlåtenhet att betala vägavgift konstaterats]

Sida 2

Den ... upptäcktes en underlåtenhet att betala vägavgift avseende fordonet [datum]
med registreringsnummer ... av märket... modell...

vilket upptäcktes av ...

[namn på ansvarigt organ]

[Alternativ 1] ⁽¹⁾

Du är registrerad som innehavare av registreringsbeviset för ovannämnda fordon.

[Alternativ 2] ⁽²⁾

Innehavaren av registreringsbeviset för ovannämnda fordon har uppgett att du körde fordonet vid tidpunkten för underlåtenheten att betala vägavgift.

1 Stryk det som ej är tillämpligt.

2 Stryk det som ej är tillämpligt.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

Underlåtenheten att betala vägavgift beskrivs närmare nedan på sidan 3.

Bötesbeloppet för underlåtenhet att betala vägavgift är ... EUR/nationell valuta. ⁽³⁾

Vägavgiften att betala är... EUR/nationell valuta. ⁽⁴⁾

Betalningsfristen löper ut den

Om du inte har för avsikt att betala boten ⁽⁵⁾ / vägavgiften ⁽⁶⁾ ombeds du att fylla i den bifogade svarsblanketten (sidan 4) och skicka den till den angivna adressen.

Detta brev ska behandlas i enlighet med nationell rätt i ... [namn på den medlemsstat på vars territorium en underlåtenhet att betala vägavgift ägde rum]

Sida 3

Närmare beskrivning av underlåtenheten att betala vägavgift

a) Uppgifter om det fordon som användes vid underlåtenheten att betala vägavgift

Registreringsnummer: ...

Registreringsmedlemsstat: ...

Märke och modell: ...

b) Uppgifter om underlåtenheten att betala vägavgift

Plats, datum och tidpunkt för underlåtenheten att betala vägavgift:

...

...

...

...

Art och rättslig rubricering avseende underlåtenheten att betala vägavgift:

...

...

...

...

Närmare beskrivning av underlåtenheten att betala vägavgift:

3 Stryk det som ej är tillämpligt.

4 Stryk det som ej är tillämpligt.

5 Stryk det som ej är tillämpligt.

6 Stryk det som ej är tillämpligt.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

...

...

Hänvisning till relevant lagstiftning:

...

...

Beskrivning av eller hänvisning till bevis som rör underlåtenheten att betala vägavgift:

...

...

c) Uppgifter om den utrustning som användes för att upptäcka underlåtenheten att betala vägavgift ⁽⁷⁾:

Specifikation av utrustningen:

...

...

Utrustningens identifieringsnummer:

...

...

Senaste kalibreringen giltig till och med:

...

...

Sida 4

Svarsblankett

(ifylles med versaler)

A. Förarens personuppgifter:

— Fullständigt namn:

...

...

— Födelseort och födelsedatum:

...

— Körkortsnummer: ... utställt den (datum): ... i (ort): ...

— Adress:

...

...

...

B. Frågor:

⁷ Ej tillämpligt om ingen utrustning använts.

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

1. Är fordonet av märket ... med registernummer ..., registrerat i ditt namn? ... ja/nej ⁽⁸⁾

Om inte, ange vem som är innehavare av registreringsbeviset:

...

(efternamn, förnamn, adress)

2. Medger du att du underlåtit att betala en vägavgift? ja/nej ⁽⁹⁾

3. Om inte, förklara varför du inte medger det:

...

...

Den ifyllda blanketten ska skickas inom 60 dagar från och med detta informationsbrevs datum till följande myndighet eller enhet: ...

på följande adress: ...

INFORMATION

(Om informationsbrevet skickas av den enhet som är ansvarig för att ta ut vägavgiften enligt artikel 25):

Om den utestående vägavgiften inte betalas inom den tidsfrist som anges i detta informationsbrev kommer ärendet att vidarebefordras till och behandlas av den behöriga myndigheten i ... [namn på den medlemsstat på vars territorium en underlåtenhet att betala vägavgift konstaterats].

Om ärendet inte fullföljs kommer du att underrättas inom 60 dagar efter det att myndigheten tagit emot svarsblanketten eller betalningsbekräftelsen ⁽¹⁰⁾. ⁽¹¹⁾

/

(Om informationsbrevet skickas av medlemsstatens behöriga myndighet):

Detta ärende kommer att behandlas av den behöriga myndigheten i ... [namn på den medlemsstat på vars territorium det konstaterades en underlåtenhet att betala vägavgift]

Om ärendet inte fullföljs kommer du att underrättas inom 60 dagar efter det att myndigheten tagit emot svarsblanketten eller betalningsbekräftelsen. ⁽¹²⁾

Om ärendet fullföljs, kommer följande förfarande att tillämpas:

...

8 Stryk det som ej är tillämpligt.

9 Stryk om ej tillämpligt.

10 Stryk om ej tillämpligt.

11 Stryk om ej tillämpligt.

12 Stryk om ej tillämpligt

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

[Ifylles av den medlemsstat på vars territorium en underlåtenhet att betala vägavgift ägde rum. Redogörelse för vidare förfarande, inklusive närmare information om möjligheten att överklaga beslutet att fullfölja ärendet och om förfarandet för detta. Denna information ska under alla omständigheter omfatta namn på och adress till den myndighet eller enhet som ansvarar för att fullfölja ärendet, betalningsfrist, namn på och adress till berörd instans för överklagande samt sista dag för överklagande].

Detta brev medför i sig inga rättsliga följder.

Dataskydd — friskrivning

[Om förordning (EU) 2016/679 är tillämplig:

I enlighet med förordning (EU) 2016/679 har du rätt att begära tillgång till och rättelse eller radering av personuppgifter eller begränsning av behandling av dina personuppgifter eller att invända mot behandling, samt rätt till dataportabilitet. Du har också rätt att lämna in ett klagomål hos [namn och adress på relevant tillsynsmyndighet].]

[Om direktiv (EU) 2016/680 är tillämpligt:

[I enlighet med [namn på den nationella lag som tillämpar direktiv (EU) 2016/680], har du rätt att av den personuppgiftsansvariga begära tillgång till och rättelse eller radering av personuppgif-

Riksdagens svar RSv 25/2023 rd

ter och begränsning av behandlingen av personuppgifter. Du har också rätt att lämna in ett klagomål hos [namn och adress på relevant tillsynsmyndighet].]

Helsingfors 22.11.2023

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare